

Η ευθανασία εν τη Παλαιά Διαθήκη.

Ιωάννης Γ. Παπαγιαννόπουλος*

Θεωρώ σκόπιμον ν'αναφέρω εν πρώτοις, ότι ευθανασία είναι το καλώς θνήσκειν, ο ευτυχής, ήπιος και ανώδυνος θάνατος(1), ο εύκολος θάνατος(2). Ο θάνατος ούτος λαμβάνει χώραν η επιζητείται κυρίως προς αποφυγήν επικειμένου υπό φρικώδεις συνθήκας θανάτου εξ επαράτου τινός νόσου ή έξ άλλων διαφόρων αιτίων. Διευκρινίζω, ότι αι συνθήκαι αυταί δημιουργούνται, είτε εξ αφορήτου σωματικού άλγους συνεπεία νόσου ή κακώσεων, είτε εκ φοβερού ψυχικού άλγους συνεπεία ποικίλων εξευτελισμών, οίτινες προηγούνται της θανατώσεως του υφισταμένου τούτους και διαρκούν επί άλλοτε άλλο χρονικόν διάστημα.

Θα ηδύνατο επίσης η ευθανασία να λάβη χώραν ή να επιζητηθή και μόνον προς αποφυγήν αθλίου βίου, αφ'ενός μεν λόγω σωματικού άλγους συνεπεία χρονίας τινός νόσου ή συνεχιζομένων βασανιστηρίων, αφ' ετέρου δε λόγω φοβερού εκ διαφόρων εξευτελισμών ψυχικού άλγους.

Εκ της ερεύνης των ιερών βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης προς ανεύρεσιν σχετικών προς το θέμα πληροφοριών προέκυψαν στοιχεία τινά, τα οποία παρατίθενται κατωτέρω:

Ο Ισραηλίτης κριτής Γεδεών διέταξε τον πρωτότοκον υιόν του Ιεθέρ, ίνα φονεύση ούτος τους βασιλείς της Μαδιάμ Ζεβεέ και Σελμανά. Ο ως είρηται όμως υιός του, επειδή «εφοβήθη, ότι νεώτερος ην» (διότι είχεν εισέτι παιδικήν ηλικίαν), δεν απειράθη να τους φονεύση (ουκ έσπασε το παιδάριον την ρομφαίαν αυτού, ότι εφοβήθη, ότι έτι νεώτερος ην». Ως ευνόητον το παιδάριον τούτο εξ αιτίας της ηλικίας του δεν διέθετε το ανάλογον ψυχικόν σθένος και την απαιτουμένην μυϊκήν ισχύν, ίνα καταφέρη επ'αυτών καίριον πλήγμα. Τότε οι εν λόγω βασιλείς, φοβηθέντες, ότι η εν προκειμένω θανάτωσις των υπό του ως άνω υιού θα ήτο φρικώδης και η διαδικασία της ουχί βραχυτάτης διάρκειας, παρεκάλεσαν τον Γεδεών λέγοντες: «ανάστα συ», ίνα φονεύσης ημάς («και συνάντησον ημίν»), διότι «ως ανδρός η δύναμις σου». Τότε ο κριτής ούτος υπείκων εις την περί ευθανασίας παράκλησιν ταύτην «ανέστη... και απέκτεινε» τους ανωτέρω βασιλείς(3).

Εις άλλην περίπτωσιν συνέβησαν τα εξής σχετικά. Ο βασιλεύς Αβιμέλεχ, υιός του ανωτέρω Γεδεών κατέλαβε την Θήβην και προσεπάθει να πυρπολήση τον εν μέσω της εν λόγω πόλεως ευρισκόμενον οχυρόν πύργον. Εις τον πύργον τούτον είχαν καταφύγει «πάντες οι άνδρες και αι γυναίκες της πόλεως» ταύτης «και ανέβησαν επί το δώμα του πύργου»(4). Κατά την στιγμήν, καθ'ην ο βασιλεύς ούτος «ήγγισεν... έως της θύρας του πύργου του εμπρήσαι αυτόν εν πυρί», γυνή τις «έρριψε... κλάσμα επιμύλιον επί κεφαλήν» του εν λόγω βασιλέως «και έκλασε το κρανίον αυτού»(5). Τότε ο, ως είρηται, βασιλεύς, ευρισκόμενος ενώπιον του εκ του τραυματισμού τούτου επικειμένου θανάτου του και φοβούμενος μήπως γνωσθή, ότι η θανάτωσις του προήλθεν εκ γυναικός και ως εκ τούτου μετά θάνατον ούτος εξευτελισθή, παρεκάλεσεν αμέσως τον υπηρέτην του να τον φονεύση και κατά το ιερόν κείμενον ο εν λόγω βασιλεύς «εβόησε ταχύ προς το παιδάριον... σπάσον την ρομφαίαν μου και θανάτωσόν με μή ποτε είπωσι· γυνή απέκτεινεν αυτόν». Τότε εν ριπή οφθαλμού «το παιδάριο» τούτο προέβη εις την ικανοποίησιν της περί ευθανασίας του εν προκειμένω επιθυμίας του Αβιμέχελ, ήτοι «εξεκέντησεν αυτόν» και τοιουτοτρόπως ο βασιλεύς ούτος «απέθανε»(6).

Εις ετέραν περίπτωσιν και δη κατά την μάχην, κατά την οποίαν οι Ισραηλίται ηττήθησαν υπό των αλλοφύλων, τουτέστι των Φιλισταίων, «οι ακοντισταί, άνδρες τοξόται» ετραυματίσαν τον βασιλέα των Ισραηλιτών Σαούλ «εις τα υποχόνδρια»(7). Εν συνεχεία και δη αμέσως ο εν λόγω βασιλεύς τελών υπό το κράτος του αφορήτου σωματικού άλγους

και επιπλέον φοβούμενος μήπως συλληφθή υπό των εχθρών και υποστή εξ αυτών θάνατον εν μέσω εξουτελισμών, διέταξε τον υπηρέτην του, ίνα ούτος του παράσχη την ευθανασίαν, φονεύων αυτόν και κατά το ιερόν κείμενον ο Σαούλ επί λέξει είπε: «σπάσαι την ρομφαίαν σου και απόκέντησόν με εν αυτή, μη έλθωσιν οι απερίτμητοι ούτοι και αποκεντήσωσί με και εμπαιξωσί μοι»[\(8\)](#). Την ευθανασίαν όμως ταύτην προσέφερεν ο ίδιος ο εν λόγω βασιλεύς εις τον εαυτόν του δι' αυτοκτονίας, επειδή ο υπηρέτης του ούτος δεν εξετέλεσε την διαταγήν ταύτην λόγω δειλίας («εφοβήθη σφόδρα»)[\(9\)](#). Ιδού πως το ιερόν κείμενον περιγράφει την εν προκειμένω δραστηριότητα του Σαούλ: «έλαβε... την ρομφαίαν και επέπεσεν επ' αυτήν»[\(10\)](#). Ο ως είρηται όμως υπηρέτης, προφανώς τελών υπό το κράτος των τύψεων της συνειδήσεως εκ του γεγονότος, ότι ηρνήθη να ικανοποιήση την εν προκειμένω περί ευθανασίας ζωηράν επιθυμίαν του αυθέντου του εξ ενός και πιθανώτατα φοβούμενος την εν μέσω φρικωδών βασανιστηρίων και ποικίλων εξουτελισμών επικειμένην υπό των εχθρών θανάτωσίν του εξ ετέρου, ητοκτόνησε διά του αυτού τρόπου και κατά το ιερόν κείμενον, όταν «είδεν ο» υπηρέτης του «ότι τέθνηκε Σαουλ...επέπεσε και αυτός επί την ρομφαίαν αυτού και απέθανε μετ' αυτού»[\(11\)](#). Τας ανωτέρω μακαβρίας σκηνάς περιγράφει και το βιβλίον Παραλειπομένων Α' ως εξής: «κατεδίωξαν οι αλλόφυλοι οπίσω Σαούλ... και εβαρύνθη ο πόλεμος επί Σαούλ, και εύρον αυτόν οι τοξόται εν τόξοις και πόνοις, και επόνεσεν από των τόξων. και είπε Σαούλ τω αίροντι τα σκεύη αυτού· σπάσαι την ρομφαίαν σου και εκκέντησόν με εν αυτή. μη έλθωσιν οι απερίτμητοι ούτοι και εμπαιξωσί μοι, και ουκ εβούλετο ο αίρων τα σκεύη αυτού, ότι εφοβείτο σφόδρα· και έλαβε Σαούλ την ρομφαίαν και επέπεσεν επ' αυτήν και είδεν ο αίρων τα σκεύη αυτού ότι απέθανε Σαούλ, και έπεσε και γε αυτός επί την ρομφαίαν αυτού και απέθανε»[\(12\)](#).

Προσέτι κάτοικός τις της Ιερουσαλήμ εκ των «πρεσβυτέρων» επ'ονόματι Ραζίς, όστις είχε θέσει εις κίνδυνον «σώμα και ψυχήν υπέρ του Ιουδαϊσμού», φοβούμενος μήπως πέση εις χείρας των στρατιωτών του Νικάνορος και πριν υπ' αυτών θανατωθή, υποστή παντοίους σφόδρα οδυνηρούς εξουτελισμούς υπό των κακούργων, ηκολούθησε την οδόν της ευθανασίας, ήτοι προσεπάθησε να θέση τέρμα εις την ζωήν του διά του ξίφους του («υπέθηκεν εαυτώ ξίφος, ευγενώς θέλων αποθανείν υπέρ τοις αλιτηρίοις υποχείριος γενέσθαι και της ίδιας ευγενείας αναξίως υβρισθήναι»). Λόγω της σπουδής του όμως δεν κατώρθωσε να κατάφερη καίριον πλήγμα κατά του εαυτού του («τη δε πληγή μη κατευ-

θικτήσας διά την του αγώνος σπουδήν και των όχλων είσω των θυρωμάτων εισβαλόντων»), δί'ο και ηναγκάσθη να χρησιμοποιήση αμέσως έτερον μέσον αυτοκτονίας, το μόνον κατά την ώραν εκείνην λυσιτελής, ήτοι την κατακρήμνισίν του. Κατά το ιερόν κείμενον ούτος «αναδραμών γενναίως επί το τείχος, κατεκρίμνησεν εαυτόν ανδρείως εις τους όχλους». Μη επελθόντος όμως ακαριαίως του θανάτου του εκ της καταπτώσεώς του ταύτης, ούτος λόγω της απαραμίλλου ανδρείας του αμέσως ηγέρθη, «φερομένων κρουνηδόν των αιμάτων» του και διελθών ταχέως διά μέσου του όχλου, εστάθη «επί τινος πέτρας απορρωγάδος» και ενώ ήτο λίαν καταβεβλημένος εκ της μεγάλης εν προκειμένω αιμορραγίας, προέβαλε τα λόγω της τεραστίας κακώσεώς του εκχυθέντα εκ του κύτους της κοιλίας του έντερά του και διά των χειρών του («εκατέραις ταις χερσίν») εκίνησεν αυτά προ των οφθαλμών του πλήθους και επικαλεσθείς «τον δεσπόζοντα της ζωής και του πνεύματος, ταύτα αυτώ πάλιν αποδούναι, τόνδε τον τρόπον»[\(13\)](#) απέθανε.

Επί πλέον ο έβδομος εκ των αδελφών Μακκαβαίων κατατρυχόμενος υπό των φρικωδών βασάνων εξησφάλισε την ευθανασίαν του ριφθείς ενώπιον του βασανιστού του «κατά των τηγάνων, και ούτως απέδωκε την ψυχήν»[\(14\)](#). Διά του τρόπου τούτου απέφυγε τον διά μέσου απανθρώπων βασανιστηρίων και φοβερών εξευτελισμών θάνατον. Αλλά και η μήτηρ των ανωτέρω αδελφών αυτοκτονήσασα απέφυγε τον διά μέσου των ανεκλαλήτων ηθικών μειώσεων και αρρήτων εξευτελισμών θάνατον και συγκεκριμένως αύτη «ίνα μη ψαύσειέ τις του σώματος εαυτής, εαυτήν έρριψε κατά της πυράς»[\(15\)](#).

Εξ άλλου ο Αχιτόφελ, ίνα αποφύγη τον ανυπόφορον υπό κατασχύνην βίου ηυτοκτόνησε δί'απαγχονισμόν. Κατά το ιερόν κείμενον ούτος «είδεν ότι ουκ εγενήθη η βουλή αυτού, και επέσαξε την όνον αυτού, και ανέστη και απήλθεν εις τον οίκον αυτού εις την πόλιν αυτού· και ενετείλατο τω οίκω αυτού και απήγγατο και απέθανε»[\(16\)](#). Συγκεκριμένως ούτος υπέστη μεγάλην ηθικήν μείωσιν, διότι δεν έγινε δεκτή η στρατηγική συμβουλή του προς τον Αβεσσαλώμ κατά την γνωστήν έναντίον του πατρός του Δαυΐδ επαναστατικήν του εκστρατείαν. Δέν έγινε δεκτή η συμβουλή αύτη εξ αιτίας του Χουσί, όστις κατώρθωσε να ματαιώση την συμβουλήν του ταύτην. Την εν λόγω συμβουλήν ο Αχιτόφελ υπέβαλεν εις τον Αβεσσαλώμ, οστις Αβεσσαλώμ την εθεώρησε λογικήν και ωφέλιμον («ευθύς ο λόγος εν οφθαλμοίς Αβεσσαλώμ»)[\(17\)](#). Παρά ταύτα όμως εζήτησε και την γνώμην του Χουσί («και είπεν Αβεσσαλώμ· καλέσατε δη και γε τον Χουσί τον Αραχί, και ακούσωμεν τι εν τω στόματι

αυτού και γε αυτού»)(18). Η γνώμη αυτή εματαίωσεν, ως προανεφέρθη, την ανωτέρω συμβουλήν.

Ο Τωβίτ, επειδή κατετράχετο εκ της μεγάλης θλίψεως, ήτις τον διακατείχε συνεπεία αδίκων εις βάρος του χλευασμών, παρεκάλει τον Θεόν, ίνα του δώση θάνατον, καθ' όσον κατά την γνώμην του ήτο ωφελιμώτερον δι'αυτόν να αποθάνη παρά να ζη. Κατά την άποψίν του μόνον διά της μεταβάσεώς του εις τον αιώνιον τόπον θα απηλλάσσετο εκ της θλίψεώς του ταύτης («επίταξον αναλαβείν το πνεύμά μου, όπως απολυθώ και γένωμαι γη· διότι λυσιτελεί μοι αποθανείν ή ζην, ότι ονειδισμούς ψευδείς ήκουσα, και λύπη εστί πολλή εν εμοί· επίταξον απολυθήναί με της ανάγκης ήδη εις τον αιώνιον τόπον»)(19).

Επίσης και η θυγάτηρ του Ραγουήλ Σάρρα «ακούσασα» ταά εις βάρος της αδικως λαβόντα χώραν δυσμενή σχόλια απεφάσισε ν' αυτοκτονήσῃ διά να αποφύγη τον εξ αιτίας των σχολίων τούτων επαίσχυντον και ψυχικώς σφόδρα οδυνηρόν βίον της. Συγκεκριμένως αυτή, ήτις διέμενεν εις τα Εκβάτανα της Μηδίας, εχλευάσθη υπο των δούλων του πατρός της («υπό παιδισκών πατρός αυτής»)(20), διότι αυτή είχε δοθή ως σύζυγος διαδοχικώς εις επτά άνδρας, οίτινες, ως το ιερόν κείμενον αναφέρει, απέθνησκον τη δράσει του υπο το όνομα Ασμοδαίος πονηρού δαιμονίου, πριν ή ούτοι έλθουν εις γενετήσιον επαφήν μετ' αυτής. Αι δούλαι λοιπόν αύται είπον εις αυτήν: Δεν εννοείς, ότι υπήρξας αφορμή, ίνα φονεύωνται οι άνδρες σου. Διατί δι'αυτού του τρόπου ηθικώς μαστιγοίς ημάς; Αφού εκείνοι απέθανον ακολούθει και συ αυτούς εις τον θάνατον (ου συνιείς αποπνίγουσά σου τους άνδρας; ήδη επτά έσχες και ενός αυτών ουκ ωνομάσθης· τι ημάς μαστιγοίς; ει απέθαναν, βάδιζε μετ' αυτών»)(21). Λόγω των ανωτέρω η, ως είρηται, θυγάτηρ «ελυπήθη σφόδρα ώστε απαγγασθαι»(22). Απέφυγεν όμως την αυτοκτονίαν, διότι μετεμελήθη αμέσως, επειδή εσκέφθη, ότι διά της πράξεώς της ταύτης θα εδημιούργει όνειδος εις τον γέροντα πατέρα της, όστις εκ του εν προκειμένω ψυχικού του τραυματισμού θ' απέθνησκεν εν μέσω οδύνης. Αλλάς ίδωμεν πώς η ίδια εκφράζει την εν λόγω σκέψιν της: «μία μέν ειμι τω πατρί μου· εάν ποιήσω τούτο, όνειδος αυτώ έσται, και το γήρας αυτού κατάξω μετ' οδύνης εις άδου»(23).

Ο Σαμφών, προκειμένου να τιμωρήσῃ τους Φιλισταίους, οίτινες τον ετύφλωσαν, τον έρριψαν εις την φυλακήν, τον υπεχρέωσαν να εκτελή εντός της φυλακής λίαν βαρύ και τυραννικόν έργον και επί πλέον τον εξευτέλιζον, απεφάσισε να φονεύσῃ πάντας τους άρχοντας τούτων, ως και μέγα πλήθος εξ αυτών. Ούτος, αφού εζήτησε την προς τον σκοπόν

τούτον θείαν ενίσχυσιν, εχρησιμοποίησεν εν προκειμένω ως μέσον την υπ' αυτού κατακρήμνισιν μεγάρων τινός, βέβαιος ων εκ των προτέρων, ότι και ο ίδιος διά του μέσου τούτου θα εφονεύετο συγχρόνως μετ' αυτών. Συγκεκριμένως οι Φιλισταίοι «εξέκοψαν τους οφθαλμούς» του (τον ετύφλωσαν). Εν συνεχεία τον κατεβίβασαν («κατήνεγκαν αυτόν») εις την Γάζαν και αφού τον έδεσαν διά χαλκίνων χειροπεδών («επέδησαν αυτόν εν πέδαις χαλκείαις»), τον ηνάγκασαν να εκτελή λίαν βαρύ έργον, ήτοι να κινή την βαρείαν και ως εκ τούτου σφόδρα δυσκίνητον μυλόπετραν εντός της φυλακής («και ην αλήθων εν οίκω του δεσμοτηρίου»). Επί πλέον τότε οι άρχοντες αυτών συνεκεντρώθησαν εις τι μέγα οικοδόμημα, αφ' ενός μεν ίνα προσφέρουν λαμπράν θυσίαν εις τον θεόν των, ο οποίος κατά την άποψίν των παρέδωσεν εις τας χείρας των τον Σαμψών, αφ' ετέρου δε ίνα διασκεδάσουν δια το χαρμόσυνον διά τούτους εν λόγω γεγονός. Όταν η διασκεδάσις των αύτη έφθασεν εις το αποκόρυφωμα, ούτοι εζήτησαν να φέρουν εκ της φυλακής τούτον ενώπιόν των. Τότε βιαίως προσαχθείς ο Σαμψών υπεχρεώθη να παίζη έμπροσθεν, ενώ εκείνοι τον ερράπιζον και τον ετοποθέτησαν όρθιον μεταξύ δύο κίωνων του, ως ειρήται, οικοδομήματος. Ας ίδωμεν, πώς το ιερόν κείμενον περιγράφει την σκηνήν ταύτην: «οι άρχοντες των αλλοφύλων συνήχθησαν θυσιάσαι θυσίασμα μέγα τω Δαγών θεώ αυτών και ευφρανθήναι και είπαν· έδωκεν ο θεός εν χειρί ημών τον Σαμψών τον εχθρόν ημών ... και ότε ηγαθύνη η καρδιά αυτών, και είπαν· καλέσατε τον Σαμψών εξ οίκου φυλακής, και παιξάτω ενώπιον ημών· και εκάλεσαν τον Σαμψών εξ οίκου δεσμοτηρίου, και έπαιξεν ενώπιον αυτών, και ερράπιζον αυτόν και έστησαν αυτόν ανά μέσον των κίωνων»[\(24\)](#). Ο Σαμψών προκειμένου να προβή εις την ανωτέρω δραστηριότητα εζήτησεν εκ του χειραγωγούντος αυτόν, καθ'ο τυφλός, νεανίου να του επιτρέψη να ψηλαφήση τους προμνησθέντας κίονας, επί των οποίων ερείδετο το ως άνω μέγαρον και να στηριχθή επ' αυτών. Το οικοδόμημα τούτο κατ'εκείνην την στιγμήν ήτο πλήρες ανδρών και γυναικών. Είχον συγκεντρωθή εκεί όλοι οι άρχοντες των Φιλισταίων και επί του δώματος ήσαν τρεις χιλιάδες άνδρες και γυναίκες, παρακολουθούντες τους εξευτελισμούς του Σαμψών. Τότε ούτος κλαίων παρεκάλεσε τον Θεόν, ίνα τον ενισχύση διά μίαν εισέτι φοράν, προκειμένου να τιμωρήση τους εν λόγω εχθρούς του διά την τύφλωσιν, ην υπέστη εξ αυτών. Ευθύς αμέσως συνέλαβε μετά ισχυράς δυνάμεως διά των χειρών του τους προαναφερθέντας κίονας και εστηρίχθη επ' αυτών. Ταχέως κατά την στιγμήν εκείνην, αναφωνήσας: ας αποθάνω μετά των αλλοφύλων, εκί-

νησεν ισχυρώς τους εν λόγω κίονας και εν ριπή οφθαλμού κατέπεσε το οικοδόμημα τούτο εφ' όλων των αρχόντων και εφ' ολοκλήρου του πλήθους. Τοιουτοτρόπως ο Σαμψών διά της αυτοκτονίας του εφόνευσε περισσότερους εξ εκείνων, τους οποίους ούτος διά βίου εθανάτωσε. Το ιερόν κείμενον εξιστορεί σχετικώς τα εξής: «και είπε Σαμψών προς τον νεανίαν τον κρατούντα την χείρα αυτού· άφες με και ψηλαφήσω τους κίονας, εφ' οίς ο οίκος επ' αυτούς, και επιστηριχθήσομαι επ' αυτούς. και ο οίκος πλήρης των ανδρών και των γυναικών, και εκεί πάντες οι άρχοντες των αλλοφύλων, και επί το δώμα ωσει τρισχίλιοι άνδρες και γυναίκες οι θεωρούντες εν παιγνίαις Σαμψών. και έκλαυσε Σαμψών προς Κύριον, και είπεν· Αδωναϊέ Κύριε, μνήσθητι δη μου νυν και ενίσχυσόν με έτι το άπαξ τούτο, Θεέ, και ανταποδώσω ανταπόδοσιν μίαν περί των δύο οφθαλμών μου τοις αλλοφύλοις. και περιέλαβε Σαμψών τους δύο κίονας του οίκου, εφ' ους ο οίκος ειστήκει, και επεστηρίχθη επ' αυτούς και εκράτησεν ένα τη δεξιά αυτού και ένα τη αριστερά αυτού. και είπε Σαμψών αποθανέτω ψυχή μου μετά των αλλοφύλων· και εβάσταξεν εν ισχύι, και έπεσεν ο οίκος επί τους άρχοντας και επί πάντα τον λαόν τον εν αυτώ· και ήσαν οι τεθνηκότες, ους εθανάτωσε Σαμψών εν τω θανάτω αυτού, πλείους ή ους εθανάτωσεν εν τη ζωή αυτού»[\(25\)](#).

Η ανωτέρω εκτεθείσα περίπτωσης του Σαμψών δεν αφορά απόλυτως εις το θέμα της παρούσης ερευνητικής μελέτης, καθ' όσον η ως άνω δραστηριότης τούτου δεν απεσκοπεί εις την ευθανασίαν του, αλλ' εις εξυπηρέτησιν άλλου σκοπού. Ήτο δραστηριότης καθαρώς πολεμική. Η, ως είρηται, αυτοκτονία του υπήρξεν υπό τας δημιουργηθείσας συνθήκας τελείως υποχρεωτική. Αυτή μόνον η ευκαιρία εν προκειμένω του εδόθη. Ετέθη όμως ενταύθα η εν λόγω περίπτωσης, διότι η, εξυπηρετούσα πολεμικούς σκοπούς, αναγκαστική αυτοκτονία του εδημιούργησεν εις αυτόν ευθανασίαν. Ήτοι ο θάνατός του προσέφερεν εις αυτόν λύτρωσιν, καθ' όσον απήλλαξε τούτον εκ του αθλίου βίου του, συνεπεία της τυφλώσεώς του και των άνευ διακοπής βασανισμών και εξευτελισμών.

Ο Ζαμβρί εφόνευσε τον βασιλέα του Ισραηλιτικού λαού Ηλά και εβασίλευσεν αντ' αυτού εις την πόλιν Θερσά μόνον επί επτά ημέρας, διότι ο ισραηλιτικός στρατός, όστις είχε στρατοπεδεύσει απέναντι της πόλεως Γαβαθών, όταν επληροφορήθη το γεγονός τούτο, ανεκήρυξε βασιλέα του Ισραήλ τον Αμβρί, «τον ηγούμενον της στρατιάς επί Ισραήλ εν τη ημέρα εκείνη εν τη παρεμβολή»[\(26\)](#). Τότε ο Αμβρί μεθ' ολοκλήρου του ισραηλιτικού στρατού «ανέβη... εκ Γαβαθών και»[\(27\)](#) επολιόρκησε

την πόλιν Θερσά. Ο Ζαμβρί ευθύς ως επληροφορήθη, ότι η πόλις αύτη είχε καταληφθή υπό του Αμβρί και προφανώς φοβηθείς την υπό των εν προκειμένω εχθρών του εν μέσω πολλών και φρικωδών βασανιστηρίων, αλλά και αναριθμήτων εξευτελισμών θανάτωσίν του, προετίμησε την δί'αυτοκτονίας ευθανασίαν, δί'ο και κατέφυγεν εις τινα πύργον του ανακτόρου, τον επυρπόλησε και τοιουτοτρόπως εγένετο και αυτός ούτος παρανάλωμα του πυρός. Αλλ' ας ίδωμεν τι σχετικώς επί λέξει αναφέρει το ιερόν κείμενον: «και εγενήθη ως είδε Ζαμβρί ότι προκατείληπται αυτού η πόλις, και πορεύεται εις άντρον του οίκου του βασιλέως και ενεπύρισεν επ' αυτόν τον οίκον του βασιλέως και απέθανεν»[\(28\)](#).

Παρατηρήσεις.

Εις τα ανωτέρω εκτεθέντα παρατηρούμεν τα εξής:

Οι δύο βασιλείς Ζεβεέ και Σελμανά επεκαλέσθησαν την επέμβασιν του Γεδεών διά την εις αυτούς υπ' αυτού παροχήν της ευθανασίας και εκείνος προθύμως προέβη εις την ικανοποίησιν της επιθυμίας των ταύτης.

Ο Βασιλεύς Αβιμέλεχ εξήτησε την ευθανασίαν παρά του υπηρέτου του, όστις προθύμως παρέσχε ταύτην εις αυτόν.

Ο βασιλεύς Σαούλ εξήτησε την εις αυτόν υπό του υπηρέτου του παροχήν της ευθανασίας, την οποίαν όμως ο δεύτερος ηρνήθη να την παράσχη εις τον πρώτον, ουχί δί'άλλον λόγον, αλλά διότι εδειλίασε. Ο εν λόγω όμως βασιλεύς προσέφερεν ο ίδιος εις εαυτόν την ευθανασίαν δί'αυτοκτονίας.

Ο ανωτέρω δειλιάσας υπηρέτης προσέφερε και ο ίδιος την ευθανασίαν εις εαυτόν διά του αυτού τρόπου.

Ο Ραζίς, καθώς επίσης ο έβδομος εκ των αδελφών Μακκαβαίων, η μήτηρ τούτων, ο Αχιτόφελ και ο Ζαμβρί προσέφεραν οι ίδιοι εις εαυτούς την ευθανασίαν δί'αυτοκτονίας.

Ο Τωβίτ και η θυγάτηρ του Ραγουήλ Σάρρα δεν επεζήτησαν τον θάνατον προς αποφυγήν επικειμένου εν μέσω βασανιστηρίων και εξευτελισμών θανάτου, αλλ' ίνα απαλλαγώσι του αθλίου βίου των.

Ο Σαμψών προσέφερε την ευθανασίαν εις εαυτόν, χωρίς ν'απόσκοπή εις αυτήν η εν προκειμένω δραστηριότης του.

Ουδέν δυσμενές σχόλιον διατυπούται εν τη Παλαιά Διαθήκη διά την ευθανασίαν εις τας περιπτώσεις πολεμικής δραστηριότητος και διωγμών και εφ' όσον αύτη έλαβε χώραν εξ αιτίας τούτων.

Όσον αφορά εις την αυτοκτονίαν προς απαλλαγὴν εκ του βίου, ο οποίος κατέστη άθλιος, ουχί εκ πολεμικής αιτίας, ή διωγμών, εις μεν την ως άνω περίπτωσιν του Τωβίτ ο Πανάγιος Θεός ουδόλως επήκουσε της σχετικής δεήσεως τούτου, εις δε την ως ειρήται περίπτωσιν της Σάρρας αυτή ομολογεί, ότι η, περί ης ο λόγος, πράξις αποτελεί όνειδος δια τους επιζώντας συγγενείς του αυτόχειρος.

Συμπέρασμα.

Εκ της ανωτέρω ερεύνης προέκυψαν περιπτώσεις τινές ευθανασίας.

Αύτη, λαμβάνουσα χώραν εις περίοδον πολέμου ή διωγμών και εξ αιτίας τούτων εξ ενός μεν τη βοηθεία άλλου προσώπου, εξ ετέρου δε δι' αυτοκτονίας, --η οποία αυτοκτονία καθίσταται αναπόφευκτος ένεκεν ουχί περιφρονήσεως της ζωής αλλ' ένεκεν αφοσιώσεως εις ανωτέρας αξίας-, ουδόλως σχολιάζεται δυσμενώς εν τη Παλαιά Διαθήκη.

Αντιθέτως η ευθανασία, οσάκις επιτελείται δι' αυτοκτονίας προς απαλλαγὴν εκ βίου, όστις ουχί εκ πολεμικής αιτίας και διωγμών εγένετο άθλιος, καθίσται αντίθετος προς το θέλημα του Θεού (περίπτωσις Τωβίτ) και επί πλέον θεωρείται όνειδος των επιζώντων συγγενών του αυτόχειρος (περίπτωσις Σάρρας).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ.

1. Ελευθερουδάκης, Σύγχρονος Εγκυκλοπαιδεία, έκδοσις Γ', Ν.Νίκας και ΣΙΑ Ε.Ε. Αθήναι.

2. Liddell, H., Scott, R., Μέγα Λεξικόν της ελληνικής γλώσσης. Ι.Σιδέρης.

3. Κριταί, η', 20, 21.

4. Ενθ' ανωτ., θ', 51.

5. Ενθ' ανωτ., 52,53.

6. Ενθ' ανωτ.,54.

7. Βασιλ.Α', λα', 3.

8. Ενθ' ανωτ., 4.

9. Ενθ' ανωτ.

10. Ενθ' ανωτ.

11. Ενθ' ανωτ., 5.

12. Παραλειπομένων Α', ι', 2-5.

- 13.** Μακκαβ. Β', ιδ', 37, 38, 42, 43, 45, 46.
- 14.** Μακκαβ.Δ', ιβ', 20.
- 15.** Ενθ'ανωτ., ιζ', 1.
- 16.** Βασιλ.Β',ιζ', 23.
- 17.** Ενθ'ανωτ.,4.
- 18.** Ενθ' ανωτ.,5.
- 19.** Τωβίτ, γ', 6.
- 20.** Ενθ'ανωτ.,7.
- 21.** Ενθ' ανωτ., 8-9.
- 22.** Ενθ'ανωτ.,10.
- 23.** Ενθ' ανωτ.
- 24.** Κριταί, ιστ', 21, 23, 25.
- 25.** Ενθ'ανωτ., 26-30.
- 26.** Βασιλ.Γ',ιστ', 16.
- 27.** Ενθ'ανωτ., 17.
- 28.** Ενθ'ανωτ.,18.

*Ανάτυπον εκ του περιοδικού «Θεολογια» (τομ. ο' [1999], τευχος β'-γ', σελ. 274-282), Αθήναι 1999. Ο συγγραφέας είναι ιατρός παθολόγος, ομότιμος καθηγητής του παν/μίου Ιωαννίνων.

Πηγή : www.myriobiblos.gr